

ҚАЗАҚСТАННЫҢ МӘДЕНИ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК-САЯСИ
ДАМУЫНДАҒЫ ДІННІҢ РӨЛІ

РОЛЬ РЕЛИГИИ В КУЛЬТУРНОМ
И СОЦИАЛЬНО-ПОЛИТИЧЕСКОМ
РАЗВИТИИ КАЗАХСТАНА

ОҚУЛЫҚ ГУМАНИТАРЛЫҚ-СҰХБАТТЫҚ
ЖОБА РЕТІНДЕ
УЧЕБНИК КАК
ГУМАНИТАРНО-ДИАЛОГИЧЕСКИЙ ПРОЕКТ

Алматы, 2015

УДК 28
ББК 86.38
Қ 18

Рекомендовано Ученым советом Института философии, политологии
и религиоведения Комитета науки МОН РК

Редакционная коллегия:

З.К. Шаукенова (ответственный редактор)
С.Е. Нурмурастов, Б.М. Сатершинов,
Н.А. Сейтахметова, А.Г. Косиченко

Қ 18 Қазақстанның мәдени әлеуметтік-саяси дамуындағы
діннің ролі : Оқулық гуманитарлық сұхбаттық жоба ретінде =
Роль религии в культурном и социально-политическом развитии
Казахстана : Учебник как гуманитарно-диалогический проект
материалы круглых столов, посвященные проблемам роли и истории
религий и исламской культуры в рамках международной научно-
теоретической конференции «Духовная жизнь Казахстана: история и
современность» / Под общ.ред. З.К. Шаукеновой и С.Е. Нурмурастова.
- Алматы: Институт философии, политологии и религиоведения КН
МОН РК, 2015 - 460 с. - каз., рус.

ISBN 978-601-304-058-5

В сборник включены материалы двух круглых столов: «Роль
религии в культурном и социально-политическом развитии
Казахстана» и «Учебник как гуманитарно-диалогический проект».
Основное внимание участники конференции сосредоточили на
положении и возможности ислама и православия как основных для
Казахстана религий, на различных аспектах традиционной культуры
страны, на современных культурных феноменах, итрающих заметную
роль в общественной и государственной жизни современного
Казахстана, и проблемах преподавания гуманитарных наук в вузе.

Сборник материалов адресован философам, политологам,
религиоведам, культурологам, студентам, магистрантам и докторантам
соответствующих специальностей, государственным служащим в
сфере культуры и образования, всем интересующимся проблемами
духовности и культуры.

ISBN 978-601-304-058-5

УДК 28
ББК 86.38
© Институт философии, политологии
и религиоведения КН МОН РК, 2015

2

ПРЕДИСЛОВИЕ

Материалы двух круглых столов «Роль религии в культурном и социально-политическом развитии Казахстана» и «Учебник как гуманитарно-диалогический проект», составившие содержание этого тома, раскрывают современную картину духовной жизни Казахстана в самых существенных ее аспектах.

Традиционная культура народа Казахстана; религия как основа духовности человека, общества и государства; связь социально-политической ситуации в Республике Казахстан с уровнем развития духовной культуры в стране и еще ряд важнейших проблем, так или иначе соотносящихся со сферой духовности, были в центре внимания первого из обозначенных круглых столов.

Известно, что религия лежит в основе традиционных культур и образует их ядро. Религиозные ценности служат духовным идеалом, к которому стремится общество, ориентируясь на традиции своего бытия. Современная культура во многом утратила понимание своего происхождения от религии, культура становится все более бездуховной, меркантильной, ориентирующейся на материальные ценности и успех. Эта ориентация лишает культуру не только содержания, но и смысла, ибо культура является средоточием духовных пророческих жизнедеятельности человека и общества. Свой негативный вклад в разрушение традиционных культур внесла глобализация, которая лишает культуры их специфики и особенностей, какие и делают ту или иную культуру национальной и тем самым интересной для других наций и сообществ. Эти вопросы активно обсуждались на данном круглом столе на концептуальном и конкретно-предметном уровне.

В нескольких докладах были подняты проблемы формирования целостной гражданской идентичности – задачи поставленной Президентом Республики Казахстан в Плате нации. В условиях нарастания нестабильности современного мира, нарастания уровня вызовов и угроз, деформации суверенных государств, сохранение национального суверенитета невозможно без целостной гражданской идентичности, которая и составляет основу национального суверенитета.

3

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Сейтахметова Н.Л.</i>	398
Учебно-образовательные проекты в контексте формирования исламской культуры.....	398
<i>Байтенова Н.Ж., Бейсенов Б.Қ.</i>	409
Діни және дінтанулық білім беру мәселесінің Қазақстандағы негізгі үрдістері мен үдерістері.....	409
<i>Соловьева Г.Г.</i>	418
О концепции учебника «История религии на территории Казахстана».....	418
<i>Хамидов А.А.</i>	430
Учебник как форма фиксации знания.....	430
<i>Каримов Б.Р.</i>	438
Вклад Казахстана в развитие тюркской цивилизации и перспективы развития казахского языка в системе тюркских языков.....	438
<i>Дунаев В.Ю., Курганская В.Д.</i>	448
Диалексис и педагогика восприятия.....	448
<i>Абишев К.А.</i>	451
В чем должна быть специфика учебников по философии.....	451
<i>Смагулова С.О.</i>	454
XX ғ. басындағы Қазақстандағы медреселер: оқыту жүйесі мен діни оқулықтар.....	454
<i>Сейтахметова Н.Л., Смагулов М.Н.</i>	454
Религиозное образование и исламские нормы.....	454
<i>Нурлышева Г.Ж., Сырғакбаева А.С.</i>	454
Учебники и учебные пособия по философии: новые тренды.....	454
<i>Жамалов Қ.Ж.</i>	454
«Диуани хикмет» мазмұнындағы әлеуметтік проблемалар.....	454
	276
<i>Шалынбай Ж.Ж.</i>	430
Казахские религиозные издания досоветского периода как отражение духовной жизни общества.....	430
<i>Симұқанова Г. С.</i>	430
Отандық гуманитарлық білім берудегі рухани фактордың маңызы.....	430
<i>Абдрахманова Г.З.</i>	430
Шәкәрім Құдайбердіұлының рухани-интеллектуалдық шығармашылығының кітапханасы.....	430
<i>Молодов О.Б.</i>	430
Русский язык в образовательном пространстве стран Центральной Азии: сравнительный аспект.....	430
<i>Шаднизова Г.Ә., Жапсарова Р.Т.</i>	430
Қазақстан мемлекетінің демографиялық саясатындағы ана мен бала мәселесін жүргізу барысындағы өзекті мәселелері.....	430
<i>Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі</i>	430
<i>Ғылым комитетінің Философия, саясаттану және дінтану институты туралы мәлімет.....</i>	430
<i>Информация об Институте философии, политологии и религиоведения Комитета науки Министерства образования и науки Республики Казахстан.....</i>	430
<i>Information about the Institute for Philosophy, Political Science and Religion Studies of Committee Science of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.....</i>	430

ДИНИ ЖӘНЕ ДІНТАНУЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ МӘСЕЛЕСІНІҢ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ НЕГІЗГІ ҮРДІСТЕРІ МЕН ҮДЕРІСТЕРІ

Байтенова Нағима Жаулыбайқызы,

*Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-нің
дінтану және мәдениеттану кафедрасының профессоры,
философия ғылымдарының докторы*

Бейсенов Бағдат Қабылдайұлы,

*Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-нің
дінтану және мәдениеттану кафедрасының доценті,
философия ғылымдарының докторы
(Алматы қ., Қазақстан)*

Бүгін біз қазіргі Қазақстандағы діни және дінтанулық білім беру мәселесі бойынша белгілі бір тәжірибенің жинақталғандығы туралы айта аламыз. Қазақстандағы діни және дінтанулық білім берумен бірқатар жоғарғы оқу орындары айналысады, олардың қатарына әл-Фараби ҚазҰУ, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Яссауи атындағы Қазақ-Түрк университеті Ислам мәдениеті Египет университеті, Шет тілдер және іскерлік карьера Университеті. 1999 жылы Қазақ Ұлттық университетінің философия және саясаттану факультетінің философия және ғылым методология кафедрасы негізінде дінтану мамандығы, 2002 жылы магистратура бөлімі ашылды. 2003 жылдан бастап Египет Ислам мәдениеті университетінде (Исламтану, дінтану), Буразия ұлттық университетінде және Шет тілдер және іскерлік карьера университетінде дінтану мамандары дайындалуда. 2010 жылы Қожа Ахмет Яссауи атындағы Қазақ-түрік халықаралық университетінде теология мамандығы ашылды. 2014 жылдан бастап эксперимент негізінде Философия, Саясаттану және Дінтану Институтында дінтану және исламтану саласы бойынша докторанттарды даярлау қолға алынды.

Соңғы 15 жыл аралығында әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-інде дінтанушы мамандарды дайындау жеткілікті дәрежеде

іске асуда. Осы жылдар шеңберінде біздің күшімімізбен дінтану мамандығы бойынша оқулықтар, оқу құралдары, оқу-әдістемелік құралдар, мемлекеттік стандарттар, ЖОБ-лары (РУПы) дайындалып басылып шықты. Дінтану және мәдениеттану кафедрасының негізінде дінтану, теология, исламтанудың мемлекеттік стандарттары жасалып Білім және ғылым Министрінің мамандықтар классификаторына енгізіліп лицензия алынды. Осы уақыт шеңберінде Қазақстан үшін дінтану саласында жоғарғы білікті бакалавр мен магистранттарды дайындасақ, 2014ж. алғашқы PhD докторанттары диссертацияларын қорғап үлкен кәсіптік жолға жолдама алды.

Бірақ, бұған қарамастан, әлі де болса, біз дінтанушыларға сұранысты толық қанағаттандырылмқ деп айта алмаймыз. Қазақстандағы, жалпы әлемдегі діни жағдайды ескеретін болсақ, жоғарғы білікті дінтанушы мамандарды даярлау, заманауи сұранысқа жауап беругін оқулықтар мен оқу құралдарын басып шығару, әсіресе, қазақ тілінде, бүгінгі күннің өзекті мәселесі болып қалып отыр.

Қазақстанда дінтанулық білім беру мәселесі бүгін көпбағытты сипатта, ол тек қана мамандарды дайындау деңгейімен ғана емес, сонымен қатар мазмұндық жағынан да айрылады. Дінтанулық білім беру мәселесі қойылғанда дінтанушы мамандарды даярлау мәселесімен қатар діни және дінтанулық сауатсыздық мәселесін шешумен де байланысты. Соңғы мәселеде дінтану пәнін міндетті пән ретінде барлық деңгейде және барлық мамандықтар үшін енгізу туралы сөз болып отыр, ол қазіргі қоғамда діни және конфессияаралық қатнастарда радикалды трансформацияларға байланысты орын алған көптеген мәселелерді шешуге негіз болар еді.

Адам жанын тәрбиелеу және оның дүниетанымын қалыптастыру үшін әлемдік және дәстүрлі діндердің рухани құндылықтарын тиімді қолдану маңызды болып саналады. Дінтану пәні ұлттаралық қарым-қатынас мәдениетіне және жауапкершілікке, отансүйгіштікке, мәдениеттер үнқатысуына, ұлыстардың ерекшелігін түсіну мен сыйлауға,

озте діндегілерге құрметпен қарауға, діндердің құндылықтық негіздерін үйретуі тиіс. Сонымен қатар, еліміздегі қалыптасқан діни жағдайды, шетелдік жат діни ағымдардың теріс ықпал әсерін, экстремистік және террористік бағыттағы діни топтардың зиянды ұстанымдарын үнемі назарға алынуы керек. Дінтану пәнін оқыту процесінде Қазақстандағы діндердің тарихы мен діни іліміне, ғибадаттық ерекшеліктеріне ерекше тоқталу қажет. Қазақстандағы сүнниттік ислам және христиандық православиялық бағыттың елімізге келуі мен таралуын жан-жақты қарастыру бұл ислам мен христиандықтың еліміздегі дінаралық татулық пен келісімдегі атқаратын қызметін ашып көрсетуге бағытталуы тиіс. Дестүрлі ұлттық діндердің қоғам өмірінде және ұлттардың рухани мәдениеті мен дүниетанымдық ұстанымдарындағы алатын орнын саралау қажет. Еліміздегі мұсылман халықтарының басым бөлігі ұстанатын Әбу Ханифа мазһабының ерекшеліктерін жас жеткеншектірге үйрету халқымыздың ауызбіршілігі мен ынтымақты өмірінің шарты десек, діни ұстанымдағы татулық пен көзқарастың бірегейлігі рухани тұтастықты нығайта түседі. Оқушылар ислам өркениеті мен мәдениетінің құндылықтарын ақыл-парасат пен білім-негізінде түсінуі қажет. Басқа діндегі отандастарымызға құрметпен және түсіністікпен қарайтын, отанын, мәдениетін, тарихын сүйетін рухани жан дүниесі бай, иманжүзді, әдепті, білімді де білікті жас ұрпақты тәрбиелеу дінтануды оқытудағы басты мақсат болып табылады. Сондай-ақ жастарымызға қазақ халқының ұлттық құндылықтары мен дәстүріндегі діни салт жораларды дінтану пәнін оқытуда тиімді және үйлесімді қолдана білген жөн. Жаңа жас буынның дүниетанымын қалыптастыру мен тәрбиелеуде ұлттық дәстүріміздегі адамгершілік пен ар-ұят ұстанымдарын бүгінгі заман талаптарына сай тиімді түрде қолдана алсақ бұл ұлтжанды және иманды ұрпақ қалыптастырудың негізі болады. Дінтану пәнін оқыту үдерісінде ұлттық және адамзатқа ортақ адамгершілік құндылықтарды және тарих сынынан өткен рухани қағидалар мен мәдени мұраларды болашақ тұлғанын

болмысы мен дүниетанымына сіңіре білуіміз қажет. Қазіргі кезде білім беру жүйесінде нашақорлыққа, маскүнемдікке, шылмықорлыққа, әдепсіздікке қарсы тұратын жолдар мен тәсілдерді іздеуде діндердің рухани құндылықтарына (имандылық, діни төзімділік, отансүйгіштік, мейірімділік, бейбітшілік мәдениеті және т.б.) назар аудару керек.

2009 оқу жылынан бастап дінтану пәні қосымша пән ретінде орта білім беретін мектептердің 9-сыныбында қосымша оқытылып келе жатқаны белгілі. Дінтануды оқытудың әдістемелік негіздері әлі де болса толыққанды жасалмағаны белгілі. Қазіргі кезде дінтану пәніне арналған бірнеше оқулықтар бар. Мектепке арналған дінтану оқулықтары мен оқу құралдарының мазмұндық жағы және баяндау тәсілі оқушылардың дүниетанымдық деңгейіне сәйкес келмейді. Мектептерге арналған дінтану оқулығын дайындағанда мектеп психологиясы мен педагогикасын терең меңгерген білікті мамандарды тарту қажет. Осы мәселелердің ішіндегі ең өзектісі мектепте дінтанушы мамандардың жетіспеушілігі, өкінішке орай, дінтану пәнінің руханилық, дүниетанымдық, идеологиялық мән-мағынасын дұрыс түсінбеуден кейбір жағдайда бұл пәннің толыққанды оқытылмауы немесе кез келген пән мұғалімдеріне жүктелуі орны алып отырғандығы.

Діни және дінтанулық сауатсыздық пен тәрбие мәселесін шешумен бірге діни және дінтанулық білім беру басқа да өмірлік мәні бар мәселелерді шешуге негіз болар еді: әртүрлі діндер арасындағы өзара түсіністік, конфессияаралық түсіністік пен келісім, конфессияаралық қатнастар мәдениеті, әртүрлі фобиялардың жоюларына, экстремизм мен терроризмге қарсы тұруға. Дінтану пәнін оқытуда дінді ғылыми тұрғыда түсіндіруге мән берілуі керек. Дін туралы ғылыми білім діннің шығуы мен дамуы туралы объективті білім береді. Оқу-тәрбие үдерісінде дінтануды оқыту адам және қоғам туралы білімді ұлғайтып, ұлттық сана мен азаматтық сананы қалыптастыруға, салауатты өмір салтын ұстануға және төзімділікке үйретеді. Мемлекеттік білім беру

ұйымдарының зайырлық сипатын дінтану пәнінен сабақ берген кезде әруақытта естен шығармай ескеруіміз қажет. Дінтану пәнінен сабақ берген кезде ғылымилық, объективтілік, зайырлық негізгі принцип ретінде басшылыққа алынуы тиіс. Бұл теология, исламтануға да қатысты. Саламатты өмір салтын ұстану және діни фанатизм мен соқыр еліктеушілікке қарсы тұратын, қалқан болатын діни мәдениет пен діни сана қалыптастыру үшін дінтану зайырлы тұрғыда берілуі керек.

Білім және ғылым Министрлігінің мамандықтар классификаторына биыл исламтану пәні енгізілді. Егер ислам және христиандық теология бойынша зайырлы жоғарғы оқу орындарында, университеттерде мамандарды дайындау мәселесі бойынша пікір талас болса, исламтану саласында мамандарды дайындау мәселесі бойынша ондай пікір таластың болуының ешқандай негізі жоқ. Дегенмен, бүгін Қазақстанда исламтануға байланысты екі қарама-қарсы көзқарас қалыптаспн, екі бағытта мамандар даярлау мәселесі қалыптасып отыр. Бір жағынан, дінтану сияқты исламтану да исламды ғылымилық, объективтілік, зайырлық тұрғысынан зерттейтін ғылым, білім саласы ретінде түсінік қалыптасты. Исламтану осы тұрғыдан алатын болсақ теологиялық ғылым емес, зайырлы, ол исламды ғылыми тұрғыдан зерттеп білім береді. Екінші жағынан, теология бағытық ұғым оны исламға қатысты қолдануға болмайды деген ұстанымға байланысты ислам теологиясы деген пәннің атауы исламтану деген ұғыммен алмастырылды. Осы қалыптасқан түсінік бойынша, исламтану діни пән ретінде қабылданып исламды зерттеу діни, исламилық принципке негізделеді. Әрине, осындай екі түрлі тұрғыдан исламтануды қарастыру бір бірін толықтырады, дегенмен, әруақытта қандай тұрғыдан зерттеліп немесе оқытылып жатқаны нақтыланып отыруы қажет. Исламтанушыларды діни, теологиялық тұрғыдан Қазақстанда діни оқу орындары даярласа, исламтанушыларды зайырлы оқу орындарында, университеттерде де даярлау өзекті мәселе.

Діни білім дінді және діни процестерді діннің өзі тұрғысынан оқып зерттеуді және осы сепімдегі адамдар-

ды сол діннің ілімінің негіздеріне оқып үйретуді білдіреді. Дінтанулық білім сияқты, діни білім беру де негізгі екі бағыт бойынша іске асады. Бір жағынан, діни ұйымдар үшін дін мамандарын даярлау болса, екінші жағынан, діни сенімдегі адамдарға діни білім беру арқылы діни сауатсыздық мәселесін шешу, өз дінінің салт жораларымен, тарихымен таныстыру. Бұл жерде нақтылай түсуіміз қажет, сөз, әрине, біз үшін дәстүрлі болып табылатын ханафи бағытындағы ислам және православие туралы болып отыр. Шетелдік батыстық елдердің тәжрибесіне жүгінетін болсақ, өздерінің дәстүрлі діндеріне қолдау білдіреді, соның ішінде діни білім беру саласында да. Біз үшін бүгінгі күнге дейін өзекті болып тұрған мәселе: жоғарғы білімді, білікті діни қызметкерлерді, әсіресе ислам бағытында, даярлау. Бүгін діни қызметкерлерге өте жоғарғы талаптар қойылады, ол жеткілікті дәрежеде тек ислам саласында емес, басқа да діндердің тарихы мен ұстанымдарын меңгерумен қатар жалпы жан жақты білімді, беделді болуы қажет, сенушілер оның сөзіне, пікіріне құлақ асатын, тыңдайтын, артынан еретіндей болуы керек, олай болмаған жағдайда басқа, деструктивті ұйымдардың артынан еру қаупі әруақытта да сақталады. Турцияда, жалпы Еуропада да барлық діни қызметкерлерге жоғарғы талаптар қойылады, олар жеткілікті дәрежеде университеттік деңгейде білімдері бар, онсыз діни қызметпен шұғылдануға лицензия, рұқсат берілмейді. Әңгіме нақтылы университеттік білім туралы сөз болып отыр: діни қызметкерлер дүниестануы кең ауқымды болуы керек, оның танымдық, білімдік деңгейі тек діни білім шеңберімен шектелмеуі қажет, басқа ғылыми білім саласын да жеткілікті меңгеруі қажет. Еуропалық діни қызметкерлердің көпшілігінің магистр дәрежесі бар, тек аз бөлігінде бакалавр дәрежесі, бұл жерде, әңгіме негізінен католицизм туралы болып отыр. Осы мәселе тоңірегінде айтатын болсақ, бізде діни білім беру саласында жетекші университет болып ислам мәдениетінің Египет университеті болып табылады, ол жерде ханафи бағытындағы болашақ діни қызметкерлерді дайындайды. Есте ұстайтын келесі бір маңызды және өткір

мәселе: бүгін ешбір бақылаусыз көптеген жаңа діни ұйымдар да діни білім беруді іске асырып жатыр, соның ішінде тоталитарлық және деструктивті секталар да аз емес.

Қазақстанда діни және дінтанулық білім беру мәселесі бойынша біржақты шешімнің болмауы және де олардың қызмет көрсету ауқымының кеңеюіне байланысты Қазақстандағы діни және дінтанулық білім берудің біртұтас мемлекеттік концепциясын жасау өзекті мәселеге айналып отыр. Бұл мәселе бойынша Дін істер бойынша Комитет таптырап алғашқы қадам жасалып, оның жобасы ұсынылып отыр, енді оны осы саладағы мамандар арасында талқылауға салу қажеттілігі туындап отыр. Қазақстандағы діни және дінтанулық білім берудің біртұтас мемлекеттік концепциясын жасаудың өзектілігі осы сферада туындап отырған шынайы процестер мен мәселелерге байланысты. Нақтырақ тоқталатын болсақ, Қазақстандағы діни және дінтанулық білім берудің демаркациялық ара жігі, мазмұны мен мақсат-міндеттері әлі күнге дейін нақтылы айқындалмаған, ал бұл аяқтап келгенде, мемлекеттік оқу орындарының клерикализациялануына, дінтанулық білімнің діни біліммен ығыстыруына, мемлекеттік оқу орындарындағы зайырлық принципіне күмән тудыруға алып келу қаупі бар.

Зайырлы және конфессионалдық білім беру жүйесінде жаңа бағытты қалыптастыру бүгінгі күн сұранысына уақытты жауап беру болар еді: ол- дінтанушы мамандар мен Қазақстандағы дәстүрлі діндер үшін діни қызметкерлерді қайта дайындау және құзырлығын арттыру құрстарын ұйымдастыру. Бұл мәселе, әсіресе, мектеп мұғалімдері үшін өте маңызды. Әрине бұл мәселе жоғарғы оқу орындарында сабақ беретін ұстаздар үшін, жалпы дін саласында қызмет жасап жүрген барша үшін де өзекті мәселе. Дін саласында мамандарды даярлағанға 15 жылдан асып кетті, бірақ бүгінгі күнге дейін дінтанушылар мен теологтар, исламтанушылар үшін бірде бір қайта дайындау және құзырлығын арттыру институты жоқтың қасы. Дінтанушылар мен теологтар үшін жеткілікті дәрежеде оқу-методикалық, ғылыми, материалдық-

техникалық базасы бар қайта дайындау және құзырлығын арттыру институты қажет және де ол біртұтас мемлекеттік концепциясында нақтылы жазылуы, көрсетілуі қажет. Дінтанулық білім беру жүйесінде осындай орталық болып әл-Фараби атындағы ҚазҰУ болса, діни білім беру орталығы болып ислам мәдениеті Египет университеті бола алар еді. Сонымен қатар білімдік, ғылыми, оқу-әдістемелік семинарлар, Жазғы және Қысқы мектептерді ұйымдастыру қажеттілігі туындап отыр. Қайта дайындау және құзырлығын арттыру институты, үйретуші семинарлар мен конференциялар дінтану пәнінің ұстаздары үшін білім мен тәжірибе алмасу бағытында жасалған маңызды қадам осындай іс-шараларда дінтану пәнінің мақсаты мен міндеттері, дінтану пәнінің құрылымы, зерттеу әдістері, ұғымдары мен терминдері, бағанды қағидағдары, дінтанудың негізгі теориялары, діннің құрылымы және элементтері, діннің қызметі мен ролі, мәдениет жүйесіндегі діннің ролі туралы жан-жақты білім беру іске асырылады.

Қазақстанда діни және дінтанулық білім берудің біртұтас мемлекеттік концепциясының маңызды бөлігі болып дінтану мектептері мен университеттердегі, жалпы оқу орындарының барлық деңгейінде барлық мамандық бойынша міндетті пән ретінде оқу бағдарламасына енгізу мәселесі. Қайталаушылық болмау үшін мектептерде «Діндер тарихы», ал университеттерде «Дінтану негіздері» пәнін енгізу қажеттілігі күннен күнге артып отыр. Себебі, біріншіден, Дінтану дін тарихы, дін философиясы, діни философия, дін социологиясы, дін психологиясы, дін антропологиясы, дін феноменологиясы сияқты негізгі құрамдас бөлімдерден тұрады, ал мектепте бүгінгі күні оқытылып жатқан пән, шын мәнінде, дінтану емес, діндер тарихы. Екіншіден, мектеп оқушылары үшін дінтану, оның толық мағынасында, менгеруге күрделі болып табылады. Және де оны факультативті пән ретінде немесе әртүрлі іс-шаралар арқылы бұл аса күрделі мәселені шешу мүмкін емес, ол тек жүйелі түрде білім беру негізінде ғана мүмкін.